

לקח מהפרשה,

"כי לי בני ישראל עבדים..." (כה' נה')

יש אדם הנתון בבית האסורים אבל רוחו משוחררת, ויש אדם המהלך בחוצות ואיש אינו כובלו למאומה, וכל כולו עבד עבדים אחד גדול. אני מכיר אסיר שנשפט ל-12 שנות מאסר, ואם לא די בעונש הכבד שקיבל, עוד הושיבו אותו בתא קטנטן כמעט מבודד באחד מבתי הסוהר הקשים ביותר בארץ. והנה האסיר ההוא ביושבו בדד בחושך ובצלמוות, החל להרהר במצבו האישי וחקר חקירות בנפשו כדי לגלות את העילה שגרמה לו להידרדר בצורה כה קשה. המצב שבו שהה בבית הכלא הביאו לידי הרהורים וערעורים על הדרך הלא נכונה שבה צעד, ומכאן ועד חזרתו בתשובה שלימה לאלוקיו לא היתה הדרך ארוכה במיוחד.

יום אחד הגיע אסיר זה אל שלטונות הכלא והודיע שלאחר בירור שעשה בקרב בני משפחתו הרי שבהגיעו לגיל 13 לא חגגו את יום הבר מצווה שלו, ולכן הוא מבקש מהם לארגן עבורו מסיבה שכזו. השלטונות נענו לבקשה ובמסיבה נטלו חלק אסירים רבים שאף עלו אתו לכותל המערבי ושפכו שיח לפני בוחן לבבות, ואחד מבעלי האולמות בירושלים אף אירגן לו בר מצווה כמו שצריך... כל האסירים שבו לכלאם מלאי התרגשות ואף הם התקרבו לאלוקים.

הנה לנו חירות בתוך עבדות.

וקיים גם מצב הפוך אדם מושפע משמים בשפע כל טוב, וכל אשר שאלו עיניו ניתן לו. הוא מעביר את חייו בתפנוקים ובמותרות, אבל מוצא את עצמו כאסיר בבית הכלא וגרוע ממנו, כי אינו מסוגל להיגמל מן העברות שבידו. הרי עבדות בתוך חירות. כי התורה מלמדת אותנו שבכל מצב שאדם נמצא ניתנת לו הבחירה להיות עבד ה', ולא לשמש כעבד נרצע לבילויים ולתעסוקות של סרק, המבזבזות את זמנו לריק ואת שנותיו לבטלה.

(עלינו לשבח)

פינת החלכה

מנהגי אבלות בספירה / המשך

שמיעת שירים בעומר

אסור לשמוע שירים מלווים בכלי נגינה בימי האבלות שבספירה.

אסור לנגן בימים אלו בכלי נגינה, גם אם לא שרים בפה.

אסור לשמוע שירים עם נגינה גם בערבי ומוצאי שבתות שבימי האבל שבספירה.

מותר לשיר בפה ללא כלי נגינה, ולשמוע שירים מוקלטים ללא כלי נגינה. (ויש מחמירים).

מותר לשמוע קלטות של שיעורי תורה ותהילים גם כשהם מלווים בכלי נגינה.

מותר ללמוד וללמד נגינה בימי הספירה, לצורך פרנסה.

מותר לשיר עם ילדים בגן (גילאי 4-5) בימי הספירה גם כשהשירים מלווים בכלי נגינה.

מותר לשמוע שירים עם כלי נגינה בשמחת ברית מילה, פדיון הבן, סיום מסכת ובר מצווה ביום הבר מצווה.

מותר גם לספרדים לשמוע שירים עם כלי נגינה ביום לגי' בעומר למרות שהאבלות נפסקת רק בלד' בעומר בבוקר.

מותר להשמיע שירים עם כלי נגינה בהכנסת ספר תורה בימי ספירת העומר.

ברכת שהחיינו בימי האבלות שבספירה

מותר לקנות וללבוש בגדים חדשים גם בימי האבלות שבספירה.

מותר לאכול פרי חדש בימים אלו.

יש מחמירים שלא ללבוש בגד חדש או לאכול פרי חדש בימים אלו, כדי להימנע מלברך בהם 'שהחיינו'.

גם המחמירים יכולים לקנות בגדים שאין שמחה בלבישתם. (גרביים, פיג'מה, לבנים...)

גם המחמירים יכולים ללבוש בגדים חדשים בחג, בחול המועד, או בשבתות שבתוך ימי הספירה.

אשכנזי המתחתן בלג' בעומר, וספרדי המתחתן בלד' בעומר, יכולים לקנות בגדים לצורך החתונה בימי הספירה.

מותר להיכנס לדירה חדשה בימי העומר, ומותר לשפץ ולצבוע את הבית בימים אלו.

מותר לעשות סעודת חנוכה הבית בימי האבלות שבספירה, ויאמרו בה דברי תורה.

אין להשמיע בחנוכה הבית שירים המלווים בכלי נגינה.

יש מחמירים שלא לעבור לדירה חדשה וכשיש צורך מיוחד, נכנסים בראש חודש אייר או בלג' בעומר.

"כי גרים ותושבים אתם עמדי..."

"קשה: אם גרים, אז לא תושבים. ואם תושבים, אז לא גרים? הפשט הוא: אנו והקדוש ב"ה תמיד ביחס של גר ותושב. היינו: אם אנו מרגישים שאנו גרים בעולם, שהעולם הזה הוא רק פרוזדור, ודירתנו כאן היא דירת ארעי, אז ה' נמצא בינינו כתושב. משרה שכינתו בתוכנו. אבל אם התנהגותנו בעולם הזה היא כשל תושבים בישיבת קבע אכול ושתה בלי פחד של יום הדין, אז ה' ביננו כגר. 'כי גרים ותושבים אתם עמדי' – בין שנינו תמיד אחד גר ואחד תושב.

(המגיד מדובנא)

הילד שלי לא שומע בקולי חלק א'

נתקלתם פעם בדוגמאות הבאות? הורה מבקש מילד לא לצאת עם האופניים כי קר וחשוך, והילד עושה 'דווקא' ויוצא ללא הסכמת הוריו. דוגמה נוספת: אמא אומרת לילד: 'עד שלא תגמור את שיעורי הבית אין חברים...' הילד לא מסיים את השיעורים, מושך אותם עד הערב, אבל יחד עם זאת הוא מושך גם את העצבים של האימא..., או שפשוט יוצא בלי לשאול. הדוגמאות מוכרות? למה זה קורה? לעיתים זה נובע ממאבקי כוח. בכל בית אידיאלי ההורים הם 'הבוסים' והשליטה בידיהם. אולם ישנם ילדים שקשה להם מאוד לקבל מרות, והם יתווכחו ויתמרדו ויסרבו לבצע את מה שדורשים מהם. בשלב זה לא נתייחס לסיבות שבגללן הילדים מסרבים לקבל מרות, נתמקד איייה איך עלינו להגיב כהורים, כשהילד מסרב להיות קשוב לנו או כשהוא מתווכח על כל דבר. ועל כך איייה בשבועות הקרובים.

שבת שלום
שושנה.

סיפור לשבת

מעשה שהיה

על סדר היום עמד עניין ציבורי חשוב. רבי מנחם-מנדל (אדמו"ר ה'צמח צדק') מליובאוויטש, שניצב בחזית הפעולה, ביקש לתאם את מהלכיו עם הצדיק רבי ישראל מרוז'ין. הוא שיגר אליו את חסידו הנודע, הגאון רבי יצחק-אייזיק מהומיל. בהגיעו לרוז'ין התקבל הרב בחמימות רבה, ואף הוזמן להתארח בביתו של הצדיק. לאחר שהשליח והצדיק נועדו ביניהם ביחידות ודנו בסוגיה שעל הפרק, התברר לשליח כי יהיה עליו להתעכב ברוז'ין עוד כמה ימים. ביודעו כי שום דבר בעולם אינו לבטלה, החליט לנצל את שהייתו ברוז'ין כדי להתחקות על הנהגתו של הצדיק. הסדר אצל הצדיק היה, שכאשר קיבל אנשים שבאו לשוחח עמו בדברי תורה, או לזכות בעצותיו ולקבל את ברכתיו, עמדו לצידו שניים מחסידיו. מימינו עמד חסיד ששימש כעין מתורגמן בין הצדיק לבין הבאים. משמאלו עמד הגבאי, שקצב את זמן השיחה של הנכנסים.

בין הבאים באותו יום היו שני חסידים, שהוכנסו יחד. אחד רב, למדן גדול ומפורסם, ומחסידי הגדולים של הצדיק. שבידו החזיק כתב-יד של ספר חידושי-תורה, הוא בא כדי לקבל את הסכמה על הספר לפני ההדפסה. החסיד השני, הביא עמו גם-כן ספר שחיבר. לא ספר חידושי-תורה, אלא קובץ של סיפורי-צדיקים שאסף וליקט במשך שנים, ממקורות מגוונים. גם הוא חפץ בהסכמת רבו על הספר. הצדיק הורה לשמשו לקרוא באוזניו כמה קטעים מספר הסיפורים. לאחר מכן הורה לקרוא לפניו מחידושי-התורה של הרב הנודע. ואכן, המעט שקרא מן הספר העיד על חריפות ובקיאות.

שקע הצדיק לזמן-מה בדבקות. לאחר מכן החל לדבר בשבחם של סיפורי צדיקים, השפעתם העמוקה על שומעיהם, והרושם הרב שהם מחוללים בן-עין. כשסיים לדבר בשבח הסיפורים, פתח בדברים על מעלת היגיעה והחידוש בתורה, מזכיר אותם קטעים שהוקראו לפניו מספרו של הרב, ומתפלפל בהם. לאחר מכן הורה לגבאי להגיש לו נוצה וקסת דיו. תחילה כתב הצדיק דברי הסכמה לספר הסיפורים, ורק לאחר מכן העניק את הסכמתו לספר החידושים. כל אותה השעה עקב השליח אחר מעשי הצדיק והשתומם: מדוע דיבר הצדיק תחילה במעלת סיפורי הצדיקים, ורק לאחר מכן שיבח את היגיעה והחידוש בתורה; ומדוע הקדים את כתיבת הסכמתו על ספר הסיפורים להסכמתו על ספר החידושים!?

יומיים לאחר מכן הוזמן השליח לסעוד עם הצדיק סעודת ראש-חודש. במהלך הסעודה נשא הצדיק דברי תורה, ולקראת סוף הסעודה, אמר לפתע: "הרב מהומיל, שליחו של הגאון הצדיק מליובאוויטש, מתפלא עליי ועל מעשיי. ואולם, אין כל חידוש לא בשאלתו ולא בתשובה עליה. 'רש"י הקדוש כבר הקדים ושאל אותה השאלה, על הפסוק הראשון בספר בראשית. 'לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ'החודש הזה לכם', ומה טעם פתח ב'בראשית'?", מקשה רש"י, ומיד משיב, 'משום כוח מעשיו הגיד לעמו'. כלומר, בגלל הכוח וה'נשמה' הטמונים ב'מעשים' של בריאת העולם. "זקני, המגיד ממזריטש, קיבל ממורו הבעש"ט הקדוש את הסוד, כיצד לראות בכל דבר ודבר בעולם את ה'נשמה' המחיה אותו". הצדיק מרוז'ין הישיר מבטו אל רבי יצחק-אייזיק והוסיף: "האם מבין אתה את דבריי? הולך אני באותו סדר שקבע הקב"ה בתורתו הקדושה – תחילה ספר בראשית, שהוא בבחינת סיפורי צדיקים, ורק לאחר מכן ספר שמות – 'החודש הזה לכם', מצוות ודיני התורה".

הצדיק מרוז'ין שינה את טון דבריו, שלבשו עתה רוח: "שני המחברים הם חסידים. בשני החיבורים יש חידושים נאים ותועלת נפלאה. הנה כי-כן, חידושי התורה מעידים על גודל למדנותו ועל סברותיו המצוינות של המחבר החשוב, בתורה הקדושה. ואולם סיפורי הצדיקים מספרים על החידושים העצומים שחידש ומחדש הקב"ה בעולמו. אלה מבטאים את התגלותו האלוהית של הקב"ה בבריאה. לכן הקדמתי את סיפורי הצדיקים לחידושי התורה. בראשית ברא אלוקים, בא לפני 'החודש הזה לכם'..."